

PRESENTACIÓ

L'Agrupació de Pares i de Nens Superdotats de Catalunya (AGRUPANS), es una associació independent i sense ànim de lucre que va ser fundada al juny de 1993 i actua a l'àmbit de la Comunitat Autònoma de Catalunya. Està inscrita al Registre d'Associacions, al Departament de Justícia de la Generalitat, amb el número 14.996, Secció Primera, del Registre de Barcelona. Declarada de Caràcter Social, i integrada en la Federació Catalana d'Associacions y Centres de Superdotació i Altes Capacitats, es, a Catalunya l'única associació de pares reconeguda i inscrita a la Confederación Española de Asociaciones de Superdotación.

Els objectius d'AGRUPANS son:

- Afavorir el desenvolupament harmònic i global dels nens i adolescents superdotats, amb l'objecte de garantir la seva plena integració a la societat.
- Analitzar i intentar resoldre els problemes educatius associats a la superdotació.
- Sensibilitzar l'opinió pública i els organismes oficials sobre la problemàtica i les necessitats especials que comporta la superdotació.
- Afavorir l'intercanvi d'experiències entre pares, educadors i joves amb relació al procés educatiu, la seva millora i l'adaptació segons les necessitats i capacitats individuals.
- Promoure la recerca en el camp de la intel·ligència, la superdotació, les seves característiques, problemàtiques, riscos i factors bàsics per a un desenvolupament adequat.

AGRUPANS ha assumit un repte importat, marcat pel gran desconeixement d'una realitat poc contemplada i mal entesa. La imatge que l'opinió pública té de la superdotació i altes capacitats es distorsionada i pot inclòs resultar molt perjudicial per al correcte i equilibrat desenvolupament i integració personal d'aquests nens.

Les persones amb altes capacitats intel·lectuals troben en la nostra societat els problemes d'integració social derivats del desconeixement de la seva especificitat. Dintre d'aquest col·lectiu, són les persones superdotadas i els nens de precocitat intel·lectual qui sofreixen amb major contundència les conseqüències d'una societat igualitarista en la qual circulen abundants mites, tòpics, estereotips i sofismes. L'escàs nivell de "cultura de diversitat" dificulta, i amb freqüència impedeix, que puguin mostrar i desenvolupar la seva personalitat diferent.

Aquestes dificultats incideixen especialment en aquests nens, nenes, adolescents i joves en el seu pas pel sistema educatiu, on prevalen formes, recursos, ritmes i sobretot, estils d'aprenentatge homogenis, fortament jerarquitcats, ineficaços, injusts i segregadores que acaben marginant, fins i tot expulsant al diferent. Amb massa freqüència els nostres alumnes més capaços han hagut de buscar la seva resposta educativa en altres països.

El problema d'integració social se centra en l'enorme desconeixement que existeix, en amplis sectors del sistema educatiu, sobre les altes capacitats com fenòmens cognoscitius i emocionals en la confluència i interacció dels factors cognitius amb els emocionals; el desconeixement de les seves necessitats educatives, especialment les específiques dels alumnes superdotats, que no són tant les derivades de la seva diferència intel·lectual quantitativa, sinó fonamentalment de la seva intel·ligència qualitativament diferent, que en el seu procés de maduració neuropsicològica asíncron, pensen d'altra manera, tenen diferent forma de veure la vida, de viure-la, de divertir-se, diferents formes de plantejar i resoldre els problemes. Tenen diferent sensibilitat. Aprenen de manera diferent: tenen ritmes i estils d'aprenentatges molt distints i, amb freqüència, oposats als estandarditzats, als quals es troben fèrriment sotmesos.

El desconeixement generalitzat sobre les seves pautes diagnòstiques específiques, distintes de les del DSM-IV-TR, els fa víctimes de constants errors diagnòstics. El desconeixement del diferent desenvolupament del cervell d'aquests alumnes i de les seves conseqüències, cognitives i emocionals; el desconeixement de les tècniques d'estimulació i mecanismes de "feed-back" de maduració i perfeccionament de circuits neurogliales sota la sistemogènesis heterocrònica i dels necessaris test neurològics; el desconeixement dels diferents diagnòstics diferencials publicats per la literatura científica internacional; el desconeixement de les tècniques d'enriquiment epigenètic de les seves connexions neurales que augmenten la seva qualitat i capacitats funcionals des de les interaccions primerenques que determinen com es cablea i interconnecta el seu cervell: l'arquitectura del seu cervell.

No podem oblidar que a aquests nenes, nens i adolescents, en important percentatges veuen afectats, o en el futur podran veure's afectats, per la síndrome de Disincronia.

Vegem el que, sobre aquest tema, han investigat els científics: Acereda, en el seu llibre "Nens Superdotats" (Piràmide) assenyala:

<<La superdotació no té per què estar unida a l'estereotip de "problemes", "insanitat" i/o "desadaptació". No obstant això, al costat d'una sèrie de característiques pròpies de la superdotació poden coexistir uns problemes associats. En conseqüència, no devem oblidar que aquests poden emergir, essencialment, si el superdotat no és reconegut en l'escola, en la família i en tots els àmbits de la societat com el que és, un superdotat. I, evidentment, si els mites i estereotips segueixen prevalent en la imatge i concepció que es té de la superdotació.

Conscient d'això, l'autor que més ha aprofundit en els possibles "síndromes" propis de la superdotació ha estat Terrasser (1989, 1992). Per a aquest autor, dos són els possibles problemes que pot patir un superdotat: la Disincronia evolutiva i l'efecte Pygmalión negatiu.>>

<<Aquesta "síndrome" ha de ser entès com el desenvolupament heterogeni que resulta de la relació entre la capacitat intel·lectual (que evoluciona molt ràpidament) i altres àrees de la conducta, bàsicament l'emocional que evoluciona de manera normal. Les conseqüències d'aquest fenomen consisteixen en problemes d'identificació dels superdotats, així com a nivell d'aprenentatge.>>

És doncs necessari, en els estils diferents d'aprenentatge d'aquests alumnes, considerar la presència o no de Disincronia. Afegeix Acereda:

<<Però, fonamentalment, la principal és la ruptura, el desfasament, que es dona en el propi superdotat, ja que suposa irregularitats de funcionament extern i intern.>>

Antoni Castelló i Mercè Martínez, en el referenciat llibre editat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, assenyalen:

<<La disincronia és un fenomen habitual en tots els casos de precocitat (associat o no a la superdotació o al talent) i es manifesta en conductes o capacitats intel·lectuals pròpies d'alumnes de més edat en l'àmbit intel·lectual, contraposades a nivells de maduresa i experiència normals per l'edat del nen. Aquesta situació pot generar un cert conflicte personal que pot conduir a inseguretat; així mateix, pot dificultar la plena integració en relació als altres. Els casos que s'observen més els efectes de la disincronia són, per aquest ordre, alumnes precoços, talents acadèmics, talents lògics i superdotats.>>

Més endavant i en relació a aquests conflictes personals i falta de seguretat, afegeixen:

<<Aquí, és necessari puntualitzar que el desenvolupament emocional és independent del cognitiu, i pot aparèixer aquesta situació en qualsevol cas de excepcionalitat intel·lectual, però sempre de forma individualitzada. Ara si que estem parlant de possibles patologies que deuran ser tractades per un especialista.>>

És necessari assenyalar que aquesta Disincronia Interna es veu potenciada per la Disincronia Externa, o conjunt de factors externs que incideixen.

Per la seva banda el catedràtic de Psicopedagogia de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona Dr. Cándid Genovard, en la seva obra "Psicopedagogia de la Superdotació" en relació a la disincronia d'aquests alumnes diu:

<<Cal fer esment d'una de les fonts de conflictes principals -fins i tot de patologies- en els alumnes d'altres capacitats: **la disincronia**. En efecte, per a una gran part d'aquests alumnes, a la situació d'inadecuació acadèmica s'afegeixen conflictes de petits desajustos personals o socials. Aquests conflictes són d'especial importància, ja que incidiran en la motivació, l'autoestima i l'actitud general d'aquestes persones. Justament aquestes variables tenen una marcada rellevància en la concreció del potencial intel·lectual en rendiment.

Una de les situacions en què es mostra de manera més dramàtica la situació disincrona és en el context escolar, on es manifesta clarament el contrast entre el ritme estàndard de la situació d'ensenyamentaprenentatge global dins del curs i el ritme d'instrucció de l'alumne superdotat, quantitativament i qualitativament més ràpid que els altres.

És necessària una actuació d'estimulació de les vies autocorrectores de nivell epigenètic, escolar i extraescolar, fins a l'harmonització d'aquestes conductes amb les globals, sota la direcció d'un professional especialitzat.

Tot nen d'Alta Capacitat, necessita, a més d'una orientació específica en l'educació, necessita un Programa Específic d'Altes Capacitats (Extraescolar).

Diversos son els cursos que organitza l'Agrupació de Pares i de Nens Superdotats de Catalunya per tal de afavorir la seva integració social, com centre d'atenció integral a les Altes Capacitats: el "Curs d'Interacció Social" el "Curs de Creixement Personal" (aquest curs té per objectiu situar l'autoestima d'aquests nens i joves -amb freqüència baixa-, a un nivell adequat). Altre curs també molt important és el "Curs de Desenvolupament de la Intel·ligència Emocional" "Curs d'Interacció Emoció-Motivació". Finalment està el "Curs de Musicoteràpia", que té especial incidència en el necessari reequilibri interemisferial.

És molt important tenir en compte que en la taula de Característiques de Robinson i Olzewiski-Kubilius, la primera característica d'aquests nens i joves és: "Procés de maduració neuropsicològica asíncron (disarmònic)".

La necessitat i importància que tots els nens d'Altes Capacitats facin aquests Programes, ve a més avalada pel Ministeri d'Educació i Ciència, que les finança, abonant el seu cost íntegre.

Seguidament presentem informació de cadascun d'aquests cursos que constitueixen els programes Específics d'Altes Capacitats.